

Uši a Vítr

číslo 2

měsíčník

únor 2012

vydává občanské sdružení Proximus v nakladatelství Vetu Via, s podporou přátel a spřízněných duší

Co básník? co lékař? co tvůrce?

Norbert Holub (1966), básník, lékař, překladatel, vydal řadu básnických knih, jeho poeticko-vědecký záběh jde od úvah nad projevy psychopatologie v životech a dílech tvůrců po zápas se sonetovou formou.



N. H. při přípravě čtení na vernisáži v klubu Boro, 29. 9. 2011, foto © Stanislav Chlup

Norberte, jsi jeden z mnoha lékařů, které jsem v životě poznal, kteří jsou významnými, a nepochybně osudově blubokými, básníky. Jaké z Tvého pohledu je propojení mezi čtení Múzy a pokračovateli Asklepiiovými? Obávám se, že lékaři a básníci toho mnoho společného mít nemusí, vyjma jistého stupně inteligence. Brněnská kumulace básníků doktorů je zřejmě úkazem nejméně evropského rozměru (Robert Fajkus, Marek Fencel, Norbert Holub, Petr Hrbáč, Štěpán Rusín, Vladimír Šrámek). Pak jsou tu ještě lékaři, kteří s Múzou koketují či koketovali (Miloš Holub, Ondřej Zahradníček

ad.) K tomu připočteme ještě básníka a psychologa Martina Švandu. Nutno ještě připomenout, že všichni jmenovaní (až na Ondřeje Zahradníčka) dlouhodobě pracují (či pracovali) jako klinici (nejproslulejší český básník – lékař Miroslav Holub – klinickým pracovníkem nebyl).

Tvoji specialitou v „teoretickém bádání“ „vzpomínám-li si dobře, jsou kromě celoživotního zaujetí Janem Zábranou i jakési „psychické defekty“, či jak bych to nazval, básníků i jiných tvůrců. Došel's v tomto směru k nějakým – stručně formulovatelným

– závěrům, v čem odlišnost těchto tvůrců a „obyčejného člověka“ spatřuješ, resp. zda můžeš vybrat v tomto ohledu nějaký zvláštní „případ“ (výjimečného básníka a výjimečného „blázná“ současně)?

Rozhodně bych nepoužíval pejorativně znějící termín defekt. To ne. Zevšeobecnovat takové věci je velice ošidné, stejně tak je velmi delikátní se takovými záležitostmi vůbec zabývat. Nicméně u některých spisovatelů jsem to považoval za nutné, tak například u Bohumila Hrabala, který v nediagnostikované (a tudíž neléčené) depresi spáchal sebevraždu. Jinak bližším zájemcům mohu doporučit hrabalovský článek S trhlinou v mozku nelze žít, který vyšel před léty v Neonu (www.martinreiner/public/neon/5.pdf) a zábranovskou studii „Na bolest myslel jsem a našel na ni lék“ (www.janzabrana.cz). Co se týče specifik umělců, dá se mj. říci, že se vesměs bojí psychofarmak (samozřejmě že ne všichni, Vladimír Holan byl v oblasti hypnotik, ale bohužel pouze v tomto symptomatickém ranku, dokonce farmakofágem), a to často z bezdůvodných obav, že jim „chemické“ léky vymažou kreativitu (ovšem i voda je chemická sloučenina, H₂O, o etylalkoholu nemluvě – CH₃CH₂OH.).

Padly zmínky o Janu Zábranovi, který mou generaci – především svými překlady – nesmírně a doživotně ovlivnil. Jak to bylo s Janem Z. u Tebe?



Kumštýřská parta v Boru, zleva: Vít Slíva, N. H., Martin Jabůrek a Miloš Kocman, foto © S. Chlup

Ty překlady jsem samozřejmě také četl a vnímal, od Babela až po Ferlinghettiho. No a potom se mi velmi líbily deníky včetně básní v nich obsažených, už když vycházely v Literárkách na pokračování, pro svůj britký styl a nepredsudečný pohled. Viz například hodnocení Nezvala: geniální básník a svině zároveň. První nevylučuje druhé, to druhé ovšem neexkomunikuje z poezie. Ono je to s Nezvallem ve skutečnosti trochu složitější, ale jako stručný úvod do problematiky to stačí. Blíže viz například esej Georga Orwella *Výsada kléru* o Dalím: vynikající malíř – ano, nekrofil – ano.

Jak bys charakterizoval své osobní poetické snažení? Jaký mají pro Tebe význam autorská čtení? jaký publikace knih?

Abych řekl pravdu, nevím momentálně o nějakém svém „osobním poetickém snažení“. V oblasti autorských čtení mám zážitky od frustrujících akcí pro několik zapomenutých zoufalců až po nadějeplné akce typu větrákových MAČů, kdy například na Petra Hrušku loni přišlo 150 pozorných diváků.

Ano, Měsíc autorského čtení je velmi dobře vymyšlený i realizovaný „projekt“, jak se dnes říká, ale přece jen to není věc nějaké každodennosti, v tomto skoro dávám přednost „několika zapomenutým zoufalcům“, nějak je mi to bližší. Ale to je osobní věc. Tu otázku jsem ovšem myslel obecně, řekněme, jakým způsobem dnes (pro Tebe) poezie zapadá do života společnosti?

Ona asi nezapadala nikdy, takže je to pořád stejné. V situaci, kdy se jí dostávalo větší pozornosti, tak ji lidé vnímali jinak nežli esteticky, ale například politicky nebo sentimentálně nebo religiozně. O tom, jak hluboká je tato eroze,

svědčí například bohubilá akce Noc kostelů, kdy se loni v Brně sice promítaly barevné diapozitivy z YMCA, ale drobný fakt, že Brno bylo a je dosud městem křesťanských básníků (Jan Zahradníček, Václav Renč, Zdeněk Rotrekl, Jiří Kuběna, Vít Slíva, Zdeněk Volf ad.) zůstal v podstatě ignorován. Takhle, soudruzi, ten kapitalismus nevybudujeme.

Kdybych byl farářem, což je představa spíše komická, neboť jsem agnostik,



N. H. čte z textů Víta Ondráčka při venisáži v Boru, 29. 9. 2011, foto © Stanislav Chlup

trápil bych své ovečky Andrejem Arseněvičem Tarkovským.

A. A. Tarkovský zase trápil mě, když jsem četl jeho obšrný Deník, vůbec jsem se nemohl dostat přes stránky, kde mluvil pořád a furt a jenom o penězích... No, přeskočme, Ty se ale taky přece zabýváš i výtvarným či

vizuálním uměním, což je o Tobě méně známo. Mohl bys říct, co Tě k tomu vedlo? kdy začal's, co bylo hlavním popudem a kam ses doposud v této věci dostal?

Kreslil jsem si odmala, rodiče mě vodili na Petrov do lidušky mj. k Petru Skácelovi, později jsem toho do značné míry zanechal a soustředil se především na sledování výtvarné scény, což mě baví dodnes. Mimochodem je to velmi inspirativní pro život i pro spisovatele, neboť ve vizuálním umění fungují hodně odlišná pravidla nežli v literatuře – současný výtvarník nemusí mít klasický mimetický talent. Takže na rozdíl od mnoha poetů bez problému považují Václava Havla i za básníka an si ch, ovšemže básníka experimentálního (Antikódy).

Občas tedy něco vizuálního udělám, do Tří králů v rámci otevřené výzvy Luciferův efekt visela v DOXu Chvála násilí, textová připomínka „dobře míněné nenávisti“ českých básníků: „Krev prolil? Vraždil? Ano. Ale vdechl víru / a vdechl život milionům miliónů.“ (Karel Toman v básni Lenin v roce 1924). Mimochodem, Karel Toman nebyl komunista. Míně je zde básník Karel Toman, nikoliv velmi zajímavý malíř Karel Toman, který byl bohužel zaškatulkován do „military“ sféry, aniž byla vzata do úvahy jeho volná tvorba (zde mám na mysli například pozor-

hodnou perokresbu V ateliéru Hieronyma Bosche).

Jak se Ti žije v Brně?

Jak říká Švejk – „Mně se líbí všude.“ Obzvláště v Brně.

otázky elektronickou poštou – j. e. f.

Sépiovou kostí

Hledání mladého básníka Patrika Kotrby vydalo se cestou hledání whitmanovsko-thoreauovských proudů a přírodních inspirací, všeobjímajícího „Ty čtenáři chvej se životem, hrdostí, láskou jak já...“ (W. W.)



Nebát se

Těžko osvobodíš se
Uctíváním novinářů
Premiérů a prezidentů
Bankéřů a prokurátorů
Hrají stejnou hru

Sebe sám se nebát
Sobě naslouchat
Z přátel sílu brát
S jiným se nervat
Než se sebou sám

Bez násilí
Bez nepřátelství
Bez soupeření
Cesta je tenká
Ale je

Jen hledat
Místo, pro které ses narodil
Ženu, pro kterou ses narodil

Práci, pro kterou ses narodil

Nebát se
Opřít do plachet svých
A bude líp

Vteřina

Kéž bych dovedl žít
V jedné vteřině
Ale každá další mi uniká

Neplním prostor
Jenž mi skýtá

Každá vteřina je příležitost
Do věčnosti rozpuštěná
Nenávratná

Jedna je první
Jedna poslední

Každá vteřina je perla
Která padne do hloubky
Utíkají jako zapřažený řetěz
Cinkají o dlážděnou podlahu

Vteřina je poklad
Vteřina je hvězda

Na obloze noční
A oči milenky
S kterou souhvězdí rozebíráme
A oči zavíráme

A přitom vteřina je
Ta hloubka mezi hvězdami
Místo, čas nekonečný
Tak nekonečný
Že jeden
A teď

Vteřina – brána k minutě
K hodině
Ke dni
K roku
K životu
Ke smrti
Ke konci
K začátku
Kéž umět cestovat ve vteřině
Vteřina je klíč k úspěchu
Cesta od nádechu k výdechu
Jeden tep
Sedm tónů od Chopina
Krok do prázdna
Start do plna
Vteřina

Doted' neberu

Tu přímou úměru
Že čím víc peněz máš
Tím lepší život vedeš
Proto mám všechno hole
Z klacků hole
Vykračuji krajinou
A Slunce shlíží na mě dole
Stromy se na mě sklání
A jenom mráz mi brání
Úplně se rozplynout
Radostí v jednom kole

Mým domem je katedrála lesní

Dóm, o němž se magnátovi nesní
Mám kolik chci žaludových třešní
A nekonečně knoflíků z plodu
eukalyptovníku

Žiju ve vybájené asijské krajině
Opona z mezi listy prosvětlujících paprsků
Z ranní přátelské mlhy záclona
Bytí, existenci, stvoření poklona

A ptáci protínají ostřím letu prázdný vzduch
Ticho žije, ve větvích ruch
Návštěvník cítí, že onoho pódia
Je přirozenou součástí
Obdivuje list, sebe v něm, myšlenku
a světlo v ní

Voda plyne jako vteřinky chvil přítomných
Jako lístky ve větru třepe se, zda přijde
další okamžik

A přichází. A před sebou roky svobodné
budoucnosti
Kterou neztratí, podrží-li se pravidel
odvahy a ctnosti

Jako doposud zda bude mu nakloněný osud
Slzy štěstí skapávají na vysluněnou zem
Byl narozen, aby kráčel a aby došel sem
Aby přijal a poté předával dál zprávu

Že pryč je bezpráví a můžeme žít v právu
Že krása a láska bytí je všech
A v každé přítomné vteřině existuje
Jen najít k ní ten správný klíč

Přišel zeptati se na radu a s tou jde zase
k lidem pryč
Poselství, že každý může být králem
Jen najít onu cestu k světlu
A když si navzájem pomůžeme,

Protancujem spolu tím
Sedmdesátiletým bálem

Ale teď mně i tobě odbíhají vteřinky
Jako perly odpadávající do měsíční peřinky
Mlha Eldoráda se vypaří a vidíme zas
velmi jasně
Ráj je vše, co JE
(a toť poselství této básně)

*ze samizdatu Žííííí, přírodním motouzem
sešitého do kartonové vazby, vydaného
v edici přátel Vůně Vohně, 2012*



Homér's memorial 13. a 14. ledna 2012 v brněnském Boru. 1. Míra Kubín & Tomáš Vítřpil, 2. Ivo Vrba – HC Tramp, 3. Burgtheater, 4. fanz(s) 5. Trpajzlík Made in Papaya, 6. Geňa & Marek Sobola, 7. Narajama. Foto Emir Chali (1, 2, 3, 6) & Víta krejčí (4, 7)

O dílech – a lidech

O podstatě umění

V umění se již mnohokrát začínalo. Obhlížíme-li díla, která nám byla zanechána velmi dávnými věky, tu vidíme, že lidé v budování tvůrčího díla, které má být podobno božskému Tvůrci – (a to je vlastně umění, neboť odnímá stvořenému větší nebo menší částky a napodobuje je) – zůstali vždy na začátku; jsou svým způsobem děti, které se opičí. Jen mi řekněte, kdo vystihl věrně stéblo trávy, které v milionech se rozrůstá po lučinách; kdo zobrazil kámen, mrak, vodu, pohoří, mrštnou krásu zvěře, nádhery lidských údů tak, že neprodlévají za prvotními obrazy jako stínové bytnosti; a komu se teprve podařilo znázornit nekonečnost ducha, která spočívá již v konečnosti jednotlivé věci, ve vichřici, bouři, plodnosti země s jejími větry, oblačnostmi, v samotné zeměkouli a posléze v nekonečnosti veškerenstva? Nebo komu se podařilo tohoto ducha jen postihnouti? Někteří národové se stali moudřejšími a niternějšími, jiní se vypracovali k velikosti a šíři, jiní opět postihli obrys s neposkvřenou a čistou duší a jiní se stali prostými a jednoduchými. Nemůže sloužit uměním jedno jediné z toho všeho, nýbrž vše, co tu bylo a co ještě přijde a co se zove uměním. Čemu se v umění podivujeme, toť to, že lidský duch, třeba i s chybami, nicméně však smyslově pochopitelně, připodobnil předmět naší lásky a úcty přec jen Tomu, jež se snažíme naším rozumem postihnouti, jež však nemůžeme pojmovit do našeho uzounkého kruhu lásky a před nímž záchvěvy údivu zbožnění a pokory se stávají při popatření

na jeho majestát vždy tím většími, čím blíže jej poznáváme.

Proto je umění větví náboženství a proto také prožilo nejkrásnější dny u všech národů ve službách náboženství. Jak daleko dospělo v jeho napodobení, sotva kdo může vědět. Čím by však bylo umění, kdyby velebení božského bylo tak lehké, ať jsou již stupně velebení větší nebo menší, že by mnozí bez vnitřní velikosti a bez usebrání této velikosti dospěli až k viditelnému znamení? Božské by nemuselo být tak veliké a umění by nás nemuselo vzněcovati. Jest tudíž umění proto tak veliké, poněvadž jsou nesčetná velebení božského, aniž nalézají umělecký výraz, jako odevzdanost, věrnost, modlitba, čistota mravů, jimiž se také utěšujeme, ba jimiž může radost dospět až k nejvyšším vrcholům, aniž se stává uměleckým počítkem. Může být čímsi vyšším a jako nejvyšší vzhledem k nekonečnému se stává dokonce velebením a je tudíž opravdovější a pronikavější než umělecký počitek, nemá však ušlechtilosti jeho půvabu. Proto je umění možné jen v určitém ohraničení, v němž přiblížení se k božskému je upoutáno smysly a v kterýchžto smyslech právě nalézá svůj výraz. Proto jen člověk a nikdo jiný má umění a bude je mít potud, pokud bude žít, i kdyby se projevy umění sebevíc měnily. Bylo by věru hodno zásluhy a nejzbožnějším přáním, kdyby po uzavření lidského běhu mohl duch veškero umění lidského rodu, od jeho vzniku až po jeho zánik, obsáhnouti a přehlédnouti.

Adalbert Stifter

Archy II, Stará Říše na Moravě, 1948

I. M. J.: Z mrtvých domů...

Včera, když jsem hledal brožurku o české „Vizi“, kterou před časem vydalo k svému havlovskému projektu Divadlo Na provázku, vypadla na mě z jednoho štůsku knih malá složka papírů, jeden strojopis a tři listy zažloutlého papíru z bloku, s nadpisy „Z mrtvých domů“ a „Zápisky z mrtvých domů“... Přepisuju úvod z rukopisu:

„(Janu Zahradníčkovi) Když jsem se vrátil z Valdic, řekl mi po nějakém čase (nechal mne odpočívat) Jiří Daniček: ‚Měl bys o tom napsat. Protože tam, kde jsi byl, nebyl v těch letech nikdo, kdo by byl schopen podat o tom svědectví.‘

Mám dojem, že jsem Jiřímu zdráhavě slíbil, že se o to pokusím. Neudělal jsem to z několika důvodů. Jedním z nich byla moje lenost (*acedia*, málokdo si dnes uvědomuje, že je jedním ze sedmi smrtelných hříchů), mé opilství (obžerství – *gula*), další ze smrtelných hříchů, cudnost, jež mi v lepších stavech mé mysli zabráňuje ukazovat světu, jak jsem býval ušlechtilý (doufám, že byla vyslyšena moje modlitba z Labutích písní – a nejtěžšího mezi hříchy prosímte zbav mne totiž pýchy). Pýcha – *superbia* – je podle mne po sebevraždě hřích nejsmrtelnější...“

Rukopis pokračuje ještě na dvou dalších stranách formátu A5. Budu tuto druhou část publikovat příležitostně. Nyní zatím ne. Vztahují se totiž tyto věci k mým niterným i objektivním závazkům, a ty vyžadují čas. A nejen čas.

jeř, z poznámek 18. II. 2011

Vybráno cestou – Walter Pater

Du Bellay narodil se v osudném roce 1525, roce bitvy u Pavie a zajetí Františka I. Jeho rodiče časně zemřeli a na něj přešlo malé dědictví matčino, milované rodiště. Byl vychován bratrem jen o něco málo starším. Jejich výchova byla zanedbána; „doba mého mládí“, dí Du Bellay, „byla ztracena jako květ, jehož déšť nesvlažuje a ruka nepěstí“. Bylo mu právě 20 let, když starší bratr zemřel, zůstaviv Joachima poručíkem svého děcka. S odporem, s děsivým pocitem neschopnosti vzal na sebe toto břímě zodpovědnosti. Tehdy poprvé četl řecké a latinské básníky. Tyto studie přišly příliš pozdě, aby jej učinily tím, po čem

tolik toužil, piplačem řeckých a latinských veršů, jako tak mnoho jiných současníků, dnes zapomenutých; naopak učinily jej milencem vlastní rodné řeči, oné chudé a zakrsalé odnože francouzského jazyka. Tímto šťastným nedostatkem výchovy stal se národním a moderním. – Jistý Kardinál Du Bellay byl úspěšným snaživcem rodiny, muž často zaměstnaný vysokými státními záležitostmi. K němu obrátily se myšlenky Joachimovy, když nadešla nutnost, aby si zvolil povolání, a roku 1552 provázal kardinála do Říma. – Zůstal tu téměř pět let, přetížen vahou povinností a šířaje se touhou po domově. Než za

těchto okolností jeho duch vyhnal své nejlepší plody. Z Říma, tak plného radostných smyslových požitků pro muže obrazotvorného temperamentu, jako byl jeho, z Říma, v němž stále byly svěží všechny divy Renaissance, jeho myšlenky bolestně, toužebně se vracely do kraj loirského s jeho širokými rozlohami vlnícího se žita, s jeho domáckými, zaostřenými střechami ze šedé břidlice a s jeho dalekou solnou vůní moře. Konečně dostihl domova, leč jedině, aby tu zemřel velmi náhle jednoho zimního dne v časném věku pětatřiceti let.

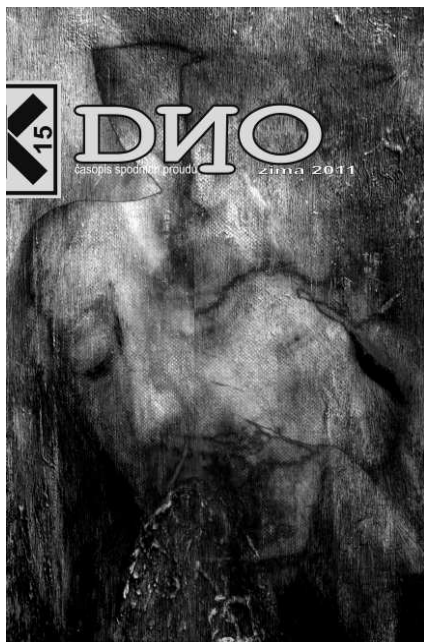
Walter Pater, Joachim du Bellay, 1869

Dřevěná cikáda

DNO 15

ČASOPIS SPODNÍCH PROUDŮ

Vyšlo samonákladem, 2012, revue + CD



Půlročník – prasečí pohrobek, undergroundová kulturní revue. Ažyl hledačů jiné kultury. V patnáctém čísle CD Hóra láv, což je zhudebněná poesie Milana Koča (Holata, Doležal, Palacký, Babák) – záznam z festivalu na hradě Lipnice v roce 2009. Výtvarnou přílohou je prezentace I. fotopoetického klubu Brno.

UM PAKULTURY 10

Vyšlo samonákladem, básnický almanach + hudební kompilace na CD



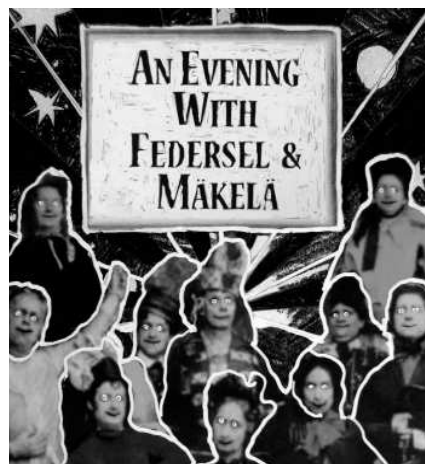
Subjektivní výřez z tvorby z let 2001-2009, který se vytvářel poslední 2 roky v nákladu 170 kusů. Každý almanach je koncipován jako bilanční krabička s cca 400 básněmi a obrázky vybraných ze starších čísel podle klíče „každý autor minimálně 1 báseň z každého almanachu, kde figuroval“. Dohromady je tam cca 100 autorů (přesně 97 autorů pod 103 pseudonymy).

Na CD jsou autoři, kteří mají vztah k UMu pakultury v tom smyslu, že tam účinkují a jejich texty jsou zároveň zhudebněné, buď jimi samými nebo někým jiným nebo oni sami zhudebnili text někoho jiného (poslední skladba zesnulého Petra Čmelíka) – převážně se jedná o nikdy nevydané věci, nebo jinou verzi (premaster, live, ...).

FEDERSEL & MÄKELÄ

AN EVENING WITH FEDERSEL & MÄKELÄ

Polí 5, 2012, CD



Pasi Mäkelä (FIN), člen finských *Läski* a českých *Spermbankers* se setkal s Tomášem Procházkou (B4, Gurun Gurun, Radio Royal, Federsel) při hostování na posledním CD B4. Společný zájem o hudební freak-out vyvrcholil v několika intenzivních setkáních, při kterých dvojice nahrála základ CD An Evening with Federsel&Mäkelä. To tvoří dvanáct tracků, mísících neučesaný ambient s psychedelií, freak-outem a fragmenty dřevního blues a free jazzu. Hudba byla nahrána v kuchyni s využitím celé plejády nejrůznějších nástrojů.

VESELÍ FILIŠTÍNOVÉ

ŠITHAUZ

Guerilla Rec., 2011, 3 CD

Náhodný návštěvník byl by patrně zemřel, uvědoměly padl tváří od epicentra výbuchu...

Na pódiu tehdejšího sálu ROH pár postav ve tmě těžko viditelných tlouklo, mlátilo, řezalo, bušilo do kolejnic, lešenářských trubek, kovových pružin, plechových desek, různých svařenců, kvílelo na saxofony; občas někdo z nich přistoupil k mikrofonu a drsně ječící cosi deklamoval do hypnoticky neměnného tempa. Jen statečné uši

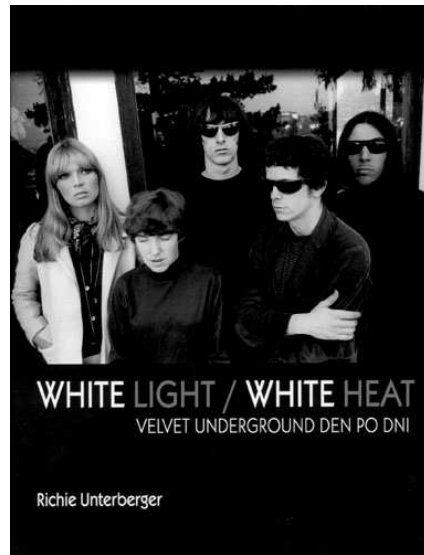


snažily se zaposlouchat do vystoupení jedné z prvních industriálních kapel v tehdejší Československu. Veselí Filištínové začali údajně používat „kovy“ jako parodii na heavy metal a poprvé vystoupili v září 1985. Český industriál byl vždycky trochu silné kafe i pro ty, kteří si občas vychutnávali *Cabaret Voltaire* nebo *Einstürzende Neubauten*...

RICHIE UNTERBERGER

WHITE LIGHT/WHITE HEAT

VELVET UNDERGROUND DEN PO DNI
Volvox Globator, 2011, kniha



Historie jedné z prvních skupin, pro které se hodí označení „kultovní“. Všechna vystoupení, nahrávky a události den po dni. S bohatou obrazovou dokumentací.



Tyto a další tituly lze objednat
v internetovém obchodě
www.drevenacikada.cz
obchod pro slovo, obraz, zvuk, pohyb, život
ochranná na www.dratak.cz

Odcházení

Odcházení je kruté a bolestné, přícházení zdoluhavé a nejisté

Když jsem začal pracovat ve Svědectví v Paříži, záhy jsme si s panem Tigridem vytvořili rituál úterních odpolední. Šli jsme na „poštu“, tedy sednout si do baru na jedno malé pívko. Klábosili jsme o všem možném, ale on se pořád vracel k mé generaci, kterou již neznal a chtěl vědět, co nám říká slovo vlast, republika, tradice a dějiny. A já, mladý hloupý cápek, nemohl pochopit, na co se mě vlastně ptá. Republika byla socialistická, okupovaná ruskými tanky. Tradice byly jen ty bolševické a dějiny se po sedmdesátém roce vlastně skoro ani neučily. Byl jsem prázdný jako sud, na který on klepal a pozvolna do něj nalíval kapalinu vědění. Začal mi vyprávět o své generaci, která ještě byla na svou vlast hrdá, generaci, která si nesmírně vážila lidí, kteří republiku vydupali vlastně z ničeho a dokázali ji hrdě umístit na mapu světa. Začal jsem číst metry knih pamětí, historických studií a všeho, co se týkalo první republiky. Každou další knihou, dalším rozhovorem s panem Tigridem, jsem ji měl raději, bylo to odkrývání úžasného, jiného světa, ale ten vztah, tu sounáležitost, kterou s ní měl on, jsem si už nevybudoval. Devastace bolševikem byla příliš veliká a hlavně nevratná. Když pan Tigris umřel, umřela i ve mně první republika a s ní všechny ty klady i zápor, které měla.

Když umřel Ivan Martin Jirous, umřela s ním další velká část mého života. Martin naučil celé tlupy bezprizorních, věčně ožralých normalizačních mániček číst knihy, ba dokonce básně! Poslouchat muziku, malovat... tvořit. Nebyl to žádný národní buditel, ideologický guru, spíš přesný opak všeho toho. Když přijel, sedl si, všem vynadal, bylo to, jako když do hospody vpadne tsunami. Pak přečet pár svých básní, zmínil se o nějaké knížce a zmizel. Byl to takový večerníčkový Krakonoš, který zaséval po celé republice zrníčka naděje a poznání.

A nakonec Václav Havel. Charta. Dopisy Husákovi. Pro nás podivný chlápek, který dokázal říct bolševikovi slušně a chytře, že je hajzl. Četli jsme jeho články, popisy, úvahy v páté, skoro nečitelné kopii, přiznávám se, že jsme tomu za zaplivaným stolem čtvrté cenové skupiny moc nerozuměli, ale cítili jsme blízkost majáku, jistoty, že se ještě,

v těch podělaných sedmdesátých letech, neumřelo. Že je tady ještě někdo, kdo má zvednutou hlavu a odvahu mluvit. Později jsem s ním v mnohém nesouhlasil, někdy i řval, co to dělá a proč to dělá, ale vždycky to byl Václav Havel, pátá kopie špatně čitelného textu naděje. Umřel velký hráč národního mužstva a s ním odchází celá generace hráčů. V národku tak zůstali a přicházejí noví borci nevalného talentu, špatné morálky a fyzicky. Propadáme se tabulkou reprezentací až do úrovně prodloužených zad, ale já pořád věřím (možná trochu bláhově), že v dnešních základkách a školkách už pobíhají budoucí borci, kteří jednou nahradí bájný mančaft Tigrisů, Jirousů a Havlů.

Jan Pelc

psáno pro MF Dnes, se souhlasem autora

Slovo o Václavu Havlovi

Byl jsem vyzván redakcí ke vzpomínce na Václava Havla. Myslím, že v posledních dnech všechno bylo už řečeno, a to několikrát. Patřím ale zřejmě mezi nemnoho lidí, kteří Václava Havla znali a s nadějí k němu vzhlíželi dávno před rokem 1989. Proto těch vzpomínek je mnoho a skutečně osobních, veselé převládají, a tak ani ta svině smrt mi je nemůže vzít. Už jen ta první prezidentská volba, to byl mejdan za všechny prachy! Dotek historie, která se už nikdy nemůže opakovat, ale nikdy se nemůže ani vytratit. Václav Havel byl člověk otevřený, tolerantní a kulturní, a shodou okolností mu byla blízká kultura („druhá kultura“), která zajímá i mě. Měli jsme tedy nejen stejný okruh hudebních oblíbenců, ale zejména přátel – a ten se, zaplať Bůh, nezměnil, ani když se stal první hlavou naší země. A protože naše kruhy se protínaly – samozřejmě podstatně méně – i nadále, dal VH kdysi přátelský rozhovor (ještě jako Československý prezident) obskurním novinám „Aréna“, které v Lounech začátkem 90. let vycházely, stal se kmotrem nahrávek Dášy Vokaté a Plastic people a vůbec jedním z patronů lounského vydavatelství Guerilla Records, poslal osobní zdravici k oslavám 60. let od založení Vrchlického divadla, občas dokonce poslal i nějakou tu korunu, aby večírek tu i onde mohl proběhnout. Václav Havel nezapomínal, jak se to mnohým při obdržení sebemenší příhody, a zůstal věrný ideálům a světu, který měl

uvnitř sebe a kterým prorůstal. Zůstat věrný ideálům, věrný sám sobě, věcem, pro „které stojí za to trpět“ – třeba to je jeden z mnoha odkazů, které není těžké po Václavu Havlovi pozvednout.

Vlastně, když jsem uviděl dar, který Václavovi donesl dalajláma – bílou šálu, která v buddhistické víře znamená dárek na rozloučenou, na „dalekou cestu“ – pochopil jsem, že se chystá už do jiných životů. Jen jsem netušil, že to bude tak brzo. Ale jak jinak než ve stylu absurdního dramatu, jež celý život vyznával a jemuž se jeho život sám podobal? Tuto symbiózu dovršil tím, že si k odchodu „vybral“ dobu těsně před Vánoci. Dobu, kdy řadu let převládá a vítězí šilenství konzumu a adorace „růstu růstu“ nad okamžikem usebrání a zastavení se ve svátečním čase, radost z narození, z příchodu Spasitele. Existují vůbec náhody? A tak i v tomto „odcházení“ se dá najít podobenství, které řada lidí vzala za své: nejen, že se poklonila největšímu státníkovi, jakého jsme tady v moderních dějinách měli, ale znovu si v nejcitlivější době roku připomněli jeho ideály a nechali je ožít. A vzkřísili tak i velkou naději.

Havlův odchod mě hluboce a osobně zasáhl (dokonce víc, než jsem čekal), ale nebyla to jediná smrt, která v roce 2011 kroužila kolem, nebyla to ztráta jediného muže, jehož si lze více než vážit pro pevnost názorů a konzistenci díla.

Přínejmenším mě opustili další dva lidé, kteří byli mému srdci mimořádně blízko: výtvarník Zdeněk Sýkora a básník Ivan Martin Jirous. Ačkoli byli vlastně každý jiný, všechny je spojovala odvaha a pevná vůle, nadčasovost jejich myšlenek a kontinuita názorů, autenticita jejich života. A tedy zároveň život prožitý v radosti, velkoryse a hrdě. Ve věrnosti sám sobě, vždy. Nesou tedy v sobě – navzdory jejich ztrátě – vzkaz, že budeme-li žít konzistentně, čestně a pevně, život nejen že bude prožit radostně, ale i inspirativně a trvale...

A pokud dokážeme, byť třeba jen částečně a jen občas, v sobě jejich odkaz udržet, budou s námi tady pořád. A je docela možné, že z míst, kam odešli, nás společně sledují a drží nám palce, aby se nám to – alespoň sem tam – dařilo.

Vladimír „Lábus“ Drápal

psáno pro novoroční číslo lounského časopisu Svobodný hlas, se souhlasem autora

Napříč – Glosy – Poznámky

Něco o Řecku

... Tmavému chlebu říkají Rhodané „anglický“. Dnes jsem byl svědkem drobného gesta, které mě potěšilo a připomnělo mi, jak hluboce významný, téměř biblický vztah mají Řekové ke chlebu. Na bezútěšném vybombardovaném dvorku ve starém městě seděla pod stromem rodina, dědeček, babička a tři malé ukřižované děti. Jedli chléb s česnekem, a zrovna když jsem procházel kolem nich, kousek chleba upadl na zem. Stařec ho zvedl a řekl přítom hlasem, jakým se obracíme k dítěti: „Jen pojď ke mně anglický chlebičku,“ potom chléb políbil a teprve pak ho vložil do umolousané vnukovy ruky. Požehnaný chléb vezdejší!

Z pobytu v klášteře na ostrově Pathmos: „Opat cosi přes rameno netrpělivě rozkázal staré ženě a začal nám vyprávět o válce. Klášter byl přinucen hrát roli neutrálního filantropa hned třem národnostem. Tváří se mu mihl úsměv, když nám popisoval, jak v klášteře našly útočiště tři různé skupinky, italská, německá a anglická. „Dvě z těch tří nás mohly postřílet,“ poznamenal. „Co jsme ale mohli dělat? V nejvyšším patře italští radisté, v sýpce zraněný německý důstojník, kterému jsem zachránil život, a ve sklepě šest členů britských přepadových jednotek, měli tam velitelství.“ Byla to nejtěžší a nejnebezpečnější doba, jakou pamatoval. Mniši byli samozřejmě na straně Britů – jenže klášter je klášter. „Nemohli jsme toho Němce nechat umřít venku na kopci. A ti Italové...“ pokrčil rameny.

... vidím před očima Řecko, jak je miluji: nahou chudobu, která přináší radost bez pokoření, prostotu a příjemné způsoby ostrovanů, roztržky a proradnost měšťanů, lakotu a závist malých rolníků. Vidím taverny s vavřínovými věnci, velikonoční jehňátka otáčející se na rožnících, vousaté hrdiny, otlučené mramorové sochy. Na východ odtud pak leží Anatolie, její hory ožehnuté sluncem přemítají pod křídly orlů a pastýř tam celý den kráčí mezi keři myrty a planiky s šarlatovými skvrnami bobulí...

z cestopisů Lawrence Durrella

Bankéř o Evropě

„Evropa musí získat zpět svou konkurenceschopnost, aby obstála vůči východním ekonomikám,“ komentuje vatikánský bankéř prof. Ettore Gotti Tedeschi snížení ratingu devíti evropských zemí, včetně Francie, Itálie, Španělska, či Rakouska, které ohlásila americká ratingová agentura Standard & Poor's. „Moje odpověď je jednoduchá. Stojíme před novým světovým uspořádáním, v němž se hospodářská moc přesunula ze západu na východ. Západní systém v posledním čtvrtstoletí rozdělil svět na dvě poloviny – na západě koncentroval spotřebu, zatímco na východ přesunul většinu své produkce. Je zřejmé, že tato krize vznikla ze zadlužení, které je neudržitelné, protože západní hospodářství neroste. Co jiného by tedy ratingové agentury měly říci? Že vše vyřeší pár úsporných opatření? – Náš západní systém je drahý,“ dodává šéf vatikánské banky, „a proto své nejdůležitější výrobky, kterých jsou až dvě třetiny z celko-

vé spotřeby, vyrábí v zemích s nižšími náklady. Pokud chce Evropa zvýšit zaměstnanost a hospodářskou výrobu, musí obnovit svou schopnost konkurence,“ uzavírá prof. Gotti Tedeschi.

podle Radio Vaticana

Spravedliví odcházejí

„Loňský rok byl poznamenán mnoha úmrtími přátel a známých. Předloni ke konci roku nám odešel náš velký přítel, otec a mikulovský probošt Stanislav Krátký, kterého jsme měli moc rádi. Velmi nás zasáhlo také úmrtí Gabriely Floriany, který zde byl v nemocnici. Snažili jsme se ho navštěvovat téměř denně, aby nebyl sám. Museli mu amputovat nohu, zpočátku byl na JIP, pak na chirurgii a naposledy na LDN. Často nás držel při návštěvách za ruku. Manželka u něho byla asi poslední, kdy už bylo zřejmé, že odchází. Návštěva jí byla povolena velmi krátce. Požádala ho o svolení se pomodlit, pak ho pohladila po hlavě a odešla. Další den dopoledne skončil. Pro nás to byla škola života, v našich očích odešel rytíř. Nic nepotřeboval, nic ho nebolelo, na nic si nestěžoval. Pouze 2× nás požádal o vídeňský párek s hořčicí a jednou měl chuť na vařené osolené vajíčko. V den pohřbu Martina Jirouse se mu dařilo velmi dobře. Očekával návštěvu synovce Aleše od bratra Václava, o kterou velmi stál. V ten den sloužila na oddělení sestřička, které nakreslil ještě její portrét. Bylo to jeho poslední DOBRÉ DÍLO. Pohřben je ve Staré Říši se svými rodiči a sourozenci. ...“

Olga a Josef P., Jihlava (z dopisu)

Lapač snů

Ivan G. píše na Facebooku slova, s kterými souzním: „Sedět zarputile v Praze v „naději“, že to v Evropě dopadne špatně nebo to vyřeší za nás, místo u stolu, kde problém řeší, na to snad máme historický precedent: silná koruna je, ale západní Evropa a vlastní stát fuč? Nebo se pletu?“ – V. K. hodně nakukuje k Rusku, nepochopím, že to někdo může oceňovat, ale to je jistě každého věc, s čím souhlasí, a s čím ne, jen bych rád doplnil své průběžné poznámky k působení V. K.: já zase si myslím, že tyto řeči (proti jeho přijetí, či euru vůbec) jsou jen zřejmým projevem fatální české vlastnosti, které se bohužel

nejtrefněji říká „vychcanost“, na tom se nic nepostaví, na malosti, zbabělosti, krátkozraké vypočítavosti, na kupeckých počtech, za sebe nevidím jinou možnost přežití Evropy než v jisté formě „spojených států evropských“ – samozřejmě s měnou obligatorně společnou – ten kondom duševní impotence V. K. je zjevně záhubný – ostatně toto samotné „česko“ (s deseti nehistorickými „krají“), u jehož „zrodu rozbitím“ V. K. stál, je stejně jen výsměchem jakékoli důstojné představě o životaschopném státním útvaru – pominu vůbec další aspekty (ne)identity a duševního bezvědomí jeho obyvatel •

(ještě donedávna, protože od jisté doby jsem si to zakázal) při jakékoli zprávě od „mobilního operátora“ se dopouštím bezprostředně největších možných vulgarit na jejich adresu – proč? nikdy jsem takto vulgární v osobním životě nebyl, proč až svět „svobody“ mě k proklínání všech těch „vymožeností“, na které jsem musel přistoupit, abych mohl vůbec žít a pracovat, nutí? proč mi takto drancují duši? • Paganiniho krédo: „Dřina, samota, modlitba.“ • „S kým jiným bych měl být než s těmi nejobožejšími?“ řekl prý P. Adolf Kajpr, když ho zatkl komunistická StB •

jef

Underground – o životě a smrti

Smrt jednoho člověka

Na konci vesnice zastavila bryčka
mrtvolu konečně do ní naložili
nevím už jestli zatlačil jsem jí víčka
a já si musím počkat ještě chvíli

Kočí švih do koní já zůstal o samotě
už ani nevím kdo to tu se mnou žil
kdo doposledka povídal o životě
teď mi ho odvezli a já sám tu zbyl

Vždyť vlastně neznal jsem ani jeho jméno
a sotva vzpomenu na jeho podobu
vše kolem něj zůstalo otevřeno
nebyl tak hloupej vzal si vše do hrobu

Byl to snad kamarád a možná taky tajnej
prostě sem přišel a zůstal navždycky
snad jeho život nebyl aspoň marnej
i když to právě teď zní trochu komicky

Na nic se neptali když odvezli ho kamsi
jak na tom jsem a co teď dělat budu
já o nic nežádal jen jsem si řekl sám jsi –
nenecháš si teď mluvit do osudu

Na konci vesnice je barák na spadnutí
a lidé z okolí se mu prý vyhýbaj
sotva mi někdo svoje krédo vnutí
já dobře vím jak se teď věci maj

Odešel člověk který mi nebyl ničím
aspoň tu byl a občas měl co říct
proto snad v noci někdy hrůzou křičím
když vzbudím se a nevidím tu nic

Birdland

*(pozdřav newyorskému undergroundu,
konkrétně Patti Smithové)*

Podivný ptáci
z kostelních věží
hlasitě krákaj
potichu sněží

To my si myslíme že doba je furt stejná
že dobře žijem si že se nic nemění
přilítnou ptáci a jsou jich celý hejna
a my v tom nevidíme žádný znamení

Přilítli ptáci prej na zapadlou farmu
nevím zda jsem to dobře přeložil
hlavně že vůbec vůbec nezestárnul
ten kdo to napsal ten tam žil

Podivný ptáci
nenesou štěstí
zvony, zní dutě
jak rány pěstí

To my si myslíme že stačí změnit jména
pak klidně přistoupit na každou dohodu
přilítnou ptáci a jsou jich celý hejna
tady už nejde o žádnou náhodu

Přilítli ptáci a lidé se jen smáli
brali to možná jako dobrý šou
pak když to začlo byli takhle malí
před Patti Smith to napsal i pan Poe

Peří se sype
z kostelních věží
a venku mrzne
strach tíše leží

To my si myslíme že věc je zcela zřejmá
vždyť ono se to vždycky nějak vyvine
přilítnou ptáci a jsou jich celý hejna
ten kdo trest zasloužil tak ten ho nemine

Přilítli ptáci protože mezi náma
to vždycky musí vyřizovat jiní
tahleta věc je přece dávno známá
že lidi jednat byli příliš líní

Podivný ptáci
z kostelních věží
na vás náš osud
na vás teď leží

To my si myslíme nebudem čistit lejna
a všechnu špínu kterou jsme nadělali
přilítnou ptáci a jsou jich celý hejna
přilítnou ptáci a ti to za nás vzali

Přilítnout museli a ohlodat nás na kost
tak ňák to bylo tuším v tomhle textu
pro nás už není svatá žádná svátost
my přijali vše klidně bez protestů

Podivný ptáci
jdu tichým krokem
celej se ztrácím
po léčbě šokem

Co je vlastně underground

(věnováno příteli z blázince)

Underground to je spousta různých stylů

někdy i ochota žít věčně v podzemí
kdo v sobě najde tuhle mravní sílu
spolupracuje vlastně se všemi
Ať žijí v jakýkoli subkultuře
ať jakýhokoli jsou vyznání
pravda někdy jsme na tom hůře
však dopřáno nám budiž poznání
zda neuhýbáme jen před vlastním stínem
před těma který s dobou splynuli
my sotva s ňákou dobou splynem

neradi bychom se však minuli
s Člověkem i když tento žije
docela normálně a nemá problémy
nenahání jej tajná policie
do práce chodí nedělá extrém
Však myslím si že je na stejný lodi
a dobrý kultury že není nikdy dost
a správná myšlenka se vždycky hodí
tak tedy Člověče buď alespoň můj host
Já na oplátku budu hostem твоjím
a možná se snad někdy shodneme
jestli si myslíš že vystoupit se bojím
to teda ne ale když vezmeme
v úvahu úroveň tvou a těch co jsou výše
víš že bych docela rád ukázal
že tam v tom podzemí odkud já

jsem vyšel
jsme možná dotáhli to o trošičku dál
A nebo ne ale to přec je jedno
snad kvůli tomu teď nepřestanu psát
půjdeme si spolu k Formanovi sednout
a zkusíme to dohromady dát

Underground to je spousta různých stylů

co musely žít zatím v podzemí
a neobešel se také bez paskvilů
tak jako každé však někdy zdá se mi
že dobrý stejně vyjde na povrch
na názvu vlastně vůbec nezáleží
a všechny nálepky už dávno někdo strh
kdo nemá přehledy ten dnes pozná stěží
Kdo hrál se na výsluní a kdo živořil
jenom se pozná kdo fakt něco umí
a odliší se možná ňákej styl
a kdo ničemu vážně nerozumí
označí stejně všechno za paskvil

Bude nebude

Stojíme ve frontě v ruce ešusy
a tíše šeptáme bude či nebude
a když snad nebude tak proč to nezkusit
mukl se jen tak nesmíří s osudem

S napětím čekáme na každý výročí
do práce chvátáme hned jaksi veselej
a když se náhodou celej svět otočí
jak proutkem mávnutím zmizí i beznaděj

Chtěl bych se podívat na chvíli do světa
z těch drátů dokola se snad už pomínou
vždyť já už hodiny počítám na leta
tak aspoň uvítám kraťoučkou aminu

Proto si říkáme bude či nebude
a všechno podrobně na cele proberem
a když ne tak se holt smíříme s osudem
na zlatou svobodu se prostě vyserem

Když už tu sedíme chceme se posadit
vždyť dvakrát za měsíc je náka amina
v řadě tu stojíme chceme se zařadit
nejlépe bylo by vůbec nic nevnímat

Bude či nebude možná nás pustí
to můžeme klidně si povědět do očí
teď máme možná snad reálnou naději
i když nás nečeká už žádný výročí

Zpověď

Vím moje verše humor postrádají
a když tak zbarven je spíš do černa
hlavně že vím jak se dnes věci mají
hlavně že vím že jsi mi nevěrná

Jsem tomu rád vždyť to jsem potřeboval
vrátilo mi to opět svobodu
však podle toho jsem se taky choval
a ještě z mnoha jiných důvodů

Rád bych byl opět z toho všeho venku
smět si své věci zas sám spravovat
nalejt si rumu třeba plnou sklenku
a nikoho už nemuset se ptát

Už skoro rok mám kolem sebe mříže
ostnatý dráty a zdi vysoký
ten kdo mě zná tak ten dobře ví že
neučinil jsem žádný pokroky

Možná vím víc nežli před tím rokem
nebudu nikdy už tak naivní
radši svažím hrdlo nákyým dobrým
mokem
kterej mě na sto procent uklidní

Holka mi zahla to je přece síla
některý se prej skrz to věšejí
svoboda ta mě ještě nezradila
takže se s klidem všemu zasměji

Vím moje verše humor postrádají
nač taky čemu se mám pořád smát
vím ještě dnes mě v pevný kleci mají
zejtra by už mne mohli postrádat

*dokončeno 6. 12. 1989, Černovice u Brna,
věnováno svatýmu Mikuláši, poněvač mě
nic lepšího nenapadá...*

Kriminálníkova zpověď

Zavřeli mě dnes do nákyho kotce,
pouta mi na rukou cinkaj.
Já ale krotkej jsem fakt jako ovce
či má černá micinka.

Vokolo vidím jen mříže a dráty
lampička u stropu bliká.
Bachaři plácaj pátý přes devátý,
musím si holt na to zvykat...

Zavřeli mě dneska do náky cely,
o tom jsem vždy jenom sníval.
Kterýpak mukl má být veselý?
Spoluvězeň hlavou kývá.

Copak jsem učinil, o ničem nevím,
nebyl jsem asi dost bdělý...
Když zrno mlátí se zůstanou plevy
říkával prej soudruh Lenin.

I když mě zmlátili, zůstal jsem celý,
mám přec devět životů...
Nikdy se nevrátím do týhle cely,
najeju jim, kokotům.

Až mě zas zavřou do nákyho kotce
a pouta budou mi cinkat.
V jidiš se pomodlím za Boha – otce
a půjdu na slámu spinkat.

7. 6. 2010, restaurace

Člověk

Kdosi mě odhodil
do světa.
Proč jsem se narodil –
vendeta?

Ve světě žítí je krušné,
pomlouvat jej fakt neslušné.
Nač mám nosit mnišský hábit,
když hospůdka mě tak vábí...

Kdosi mě odhodil,
už jsem svůj.
Odnese si svůj díl –
pamatuj!

Já vím dávno, je to v řiti
když člověk chce svým býtí.
Jenže lidi jsou holt srabi
a mě hospůdka má vábí...

Kdosi mě odhodil
do hnoje.
Proč mě hned nezabil –
co to je?

Zdál se mi sen neskutečný,
byl jsem v něm tvor přebytečný.
Jako myši, krysy, švábi.
Jen hospůdka porád vábí...

28. 1. 2011, restaurace

*Závěrečné dvě básně byly vybrány z textů,
které připravuje nakladatelství Vetus Via
k vydání pod názvem Homér / Zpověď.
Knihy posledních básní Pavla „Homéra“
Ambrože bude uvedena do světa v sobotu
25. 2. 2012 v rockové hospodě Mandrago-
ra, za účasti kapel, které jsou se jménem
Homérovým nerozlučně spjatý.*

Zápisník Milana Haußmanna

Romantika revoluce

„Johanko, buď statečná!“ Ta věta se mi
neustále vrací – Ready-made na každý
den – mezi novinovými titulky. Akce
v obchodácích. Jak proměnit slova v ob-
razy? ... a má to nějaký význam?
„Johanko, buď statečná!“ Dění předchází
významu a z děje něco vyplyne. Nutno
proměnit slova v akce. Za oknem se na
světlo šedé zimní obloze rýsuje síť bezlis-
tých větví. Stále měním své pohledy.
„Johanko, buď statečná.“ Dokola popisu-
ji ten obraz. Dlouhé zvlhčené vlasy lemují
její tvář, v pravici drží meč – síla v slabosti

se naplňuje – v levici korouhev. Byl na ní
anděl a nápis zněl – Ježíš, Maria.
Znovu se dívám na ten obraz – naprosté
odevzdání... v mračnech prachu dusot
kopyt, zvony vyzvánějí, úporné slunce,
utichl zpěv ptáků. Obraz zakletý do slov.
Dokola zpřesňovat výrazy.
„Johanko, buď statečná! Johanko, ne-
nech se zavřít do kauflandu!!! ... jako
Jeníček s Mařenkou.“ Jeníček zaroste
špekem a Mařenka – ta stará kurva – dob-
ře poslouží. Říkají, že neexistuje alternati-
va. Pro dobro našich dětí přeci. Anti anti
anti ... boj jako východisko... bez vědo-
mí, bez vítězství... „ach moje žena hraje

ve volné čase golf“. Boj jako odchylka od
formule splývání. Třeštění. Další prasečí
hlava se kutálí.
„Johanko, buď statečná!“ Spoléhají na
strach. Charismatici ekonomické výkon-
nosti generují nové šumy. Pamela z Dalla-
su nestárne. Mladík se opil, na ulici kopal
do popelnic a skočil i na zaparkované
auto. Nakonec strávil noc na záchytce.
Ospravedlňuje se mládím. Marxismus je
naše zbraň... ale ty jsi viděla dvě světice
v zářivém rouchu, ozdobené korunami,
a slyšela hlasy a vdechovala jejich vůni.
Překročila jsi hranici... Nazvali Tě odpad-
licí a rozkolnicí.

Polní knihovna

Existuje dnes evropské kulturní vědomí?

V XVII. století se *populi* Evropy začínají plně cítit *nationes*. Nicméně jsou tu dvě výjimky, které se sluší mít na mysli, protože v nich je možná skryto tajemství blízké budoucnosti. První představuje Anglie, která přinejmenším o jedno století předstihla země kontinentu v zralém vědomí národnosti. Druhou je Německo, o jedno a půl století opožděné za ostatními evropskými společenstvími v zhlédnutí sebe sama jako národa, *natio*. Abychom porozuměli tomu, co se v bezprostředních letech odehraje, je důležité nezapomínat, že Anglie má o století delší národní zkušenost než ostatní západní *populi* a že Německo, ježto příliš pozdě dospělo k jasné vůli být národem, neprosadilo, aby se jeho národnost upevnila. Naopak, současnost je zastihuje v jedinečné situaci mezi evropskými národy, ve stavu, který může být pro bezprostřední budoucnost nevypočitatelně plodný. To znamená ve stavu velkého národa-lidu, jehož národní vědomí se neuzavřelo, je otevřené, takže lépe než u kteréhokoli jiného národa je schopno být „národem“ ve velmi odlišném, aktuálnější směru, nežli je tomu u národů starých. Existuje dnes evropské kulturní vědomí? Pokud to, co bylo dosud řečeno, se blíží pravdě, odpověď vylučuje pochybnost: toto evropské kulturní vědomí existuje a nemůže neexistovat. Kdyby tomu mělo být jinak, bylo by třeba, aby existovala jiná úplná, vlastní a oddělená kultura v každém národě nebo alespoň v některých národech někdejší Evropy. O tom však nemáme nejmenší údaj.

Mou tezi lze shrnout do těchto tří vět:

1. Evropské národy vždycky žily pospolu.
2. Z každého nepřetržitého soužití se automaticky rodí společnost. A společnost znamená systém zvyků, který je platný, anebo, což je totéž, který vykonává svůj mechanický tlak na jedince žijící spolu.
3. Jestliže toto je jisté, musely vždy existovat obecné evropské zvyky, a to jak intelektuální, tak mravní, a muselo se vyskytovat evropské veřejné mínění. Veřejné mínění pak nezbytně vždycky vytváří veřejnou moc, která skýtá tomuto mínění donucovací charakter.

To nás nutí, abychom si položili otázku: Existovala v minulosti evropská veřejná moc? Všimněte si, že říci „veřejná moc“ je totéž jako říci Stát. Co odpovíme? Odpověď není snadná, protože naráží na velice rozšířený neřestný sklon: nechtět vidět realitu, jakou je Právo, a realitu, jakou je Stát.

Za hlavní atribut Státu se považoval jeho svrchovaný ráz. Nedisputujeme nyní, zda Stát byl skutečně a bez omezení svrchovaný „dovnitř svého národa“. Zjevně však je, že žádný evropský národní Stát nikdy nebyl zcela svrchovaný ve vztahu k ostatním. Národní svrchovanost byla vždycky relativní a omezená tlakem, jaký na každou z nich vykonávalo celistvé těleso Evropy. Existovala tedy evropská veřejná moc a existoval evropský Stát. Tento Stát pouze nenabyl té přesné podoby, kterou právníci nazývají Státem, kterou však historici, více zaujatí skutečnostmi než právními formalitami, nemohou nazvat jinak. Takovýto evropský Stát byl v minulosti nazýván různě. V době Wilhelma von Humboldta se mu říkalo „evropský soulad“ a brzy nato, až do první světové války, „evropská rovnováha“. Všimněte si, že slovo „rovnováha“, převzaté z mechaniky, znamená „poměr sil“. Nebylo to tudíž pouhé slovo, byla to vytrvalá hrozba.

Jednota Evropy ve smyslu, jaký se dnes dává tomuto pojmu, je otázkou politickou, otázkou právních norem a přesných dohod. Opakuji, že v té či oné podobě se k ní bude směřovat, byť by neexistovala spontánní vůle a touha jít tím směrem. Ten-

to druh historických struktur závisí minimálně na jednotlivé vůli a maximálně na potřebách a nezbytnostech.

Řekl jsem, že XVIII. století se vyznačovalo velice výraznou nadvládou toho, co bylo evropsky obecné, nad tím, co bylo v každém národu-lidu odlišné. Naproti tomu XIX. století bylo stoletím národností. Každý národ v něm s maximální intenzitou pociťuje svou národní podobu, a to do té míry, že toto vědomí funkcionalizuje ve formě, která byla nazvána „nacionalismem“. „Ismus“ vždycky ohlašuje přemrštěnost a v tomto případě přemrštěnost spočívala v tom, že příslušný národ se nespokojoval s tím, že jím je, ale usiloval o maximální expanzi sebe sama, a v mnoha případech se pokoušel ovládnout ostatní. Tento nacionalismus „navenek“ vedl k velkým válečným nebo diplomatickým střetům mezi jedněmi a druhými, v nichž se probudila vzájemná nenávisť a fobie.

Nacionalismus navenek skončil dvěma posledními velkými válkami, avšak vystřídala ho jiná vrcholně podivná forma nacionalismu, jíž trpíme v současnosti. Žádný evropský národ dnes neusiluje o expanzi a nadvládu, a přesto jeho niterný postoj vůči jiným národům je zápornější než kdykoli předtím. Každý z nich žije jakoby uzavřen do sebe. Samy záležitosti, které z nezbytnosti situace je nucen vykonávat ve spojení s ostatními, zůstávají pro něho cizí a vně jeho opravdových pocitů. Dnes každý národ chce žít svým vlastním a osobitým způsobem a cítí antipatii k způsobu života ostatních. Znamená to, že „nacionalismus navenek“ se proměnil v překvapivý „nacionalismus dovnitř“.

Již to by dokázalo přechodně sklíčit společné vědomí evropské kultury. Tento jev je však příliš podivný, než aby neměl původ v nějaké rozhodující a energické příčině. Je zřejmé, že naše národy by nežily uzavřené do svých zvláštních způsobů bytí, kdyby na ně svou velkou přitažlivostí působila evropská kultura, jež by je podnítila, aby vyšly ze sebe samých a s nadšením prožívaly obecné evropské způsoby. Dnes nejde jako v předchozích stáletích o to, aby se každý národ domníval, že jeho osobitý způsob, jak být člověkem, je ten nejlepší, nejdokonalejší a nejbohatší. Národnost, která v průběhu XIX. století byla podněcující, dnes ztratila svou sílu pobízet a projektovat do budoucnosti. Přestala být dynamickou a stala se statickou a pasivní. Snad není nevhodné říci, že dnes národy odpočívají znavené, a aby si odpočinuly, že se uchýlily do svých domovů, k tradičním způsobům, obyčejům a máním. Ne proto, že by je považovaly za hodnotné, ale jednoduše proto, že jsou jejich, že na ně jsou zvyklí, že jsou jim pohodlné, kdežto zvyky jiných národů jsou jim nepohodlné. Národy se uchýlily domů a natáhly si baňkory.

V těchto letech, kdy je třeba vytvořit jednotný Evropskou – prožíváme údobí, v němž evropské národy se cítí být odlišnější a vzdálenější, v němž každý národ ne z konkrétních příčin, ale z nahodilé a obecné antipatie nemůže snést ostatní.

Bylo by však omylem předpokládat, že to znamená nepřítomnost evropského kulturního vědomí. Naopak, příčina, proč se to děje, tkví v samém „vědomí kultury“. Již jsem kdysi řekl, že právě evropské kultuře – a je to snad její nejcharakterističtější rys – přísluší periodicky prodělávat krize. Znamená to, že není jako ostatní kulturou uzavřenou, jednou provždy vykrystalizovanou. Bylo by proto omylem snažit se definovat evropskou kulturu stanovenými obsahy. Její sláva a síla spočívá v tom, že je neustále odhodlána jít za to, čím byla, jít *za sebe* samu. Evropská kultura je neustálá tvorba. Není to hostinec, je to cesta, jež stále nutí kráčet dál. Cervantes, jenž hodně žil, nám k staru tvrdí, že cesta je lepší než hostinec.

José Ortega y Gasset, z přednášky v Mnichově, 1953

Úhly pohledu

Hrách na zed'. Z hovorů pro Rádio Dráták č. 15 a 16

Noční nevyvážené hovory Jaroslava Erika Friče s hosty a publikem klubu Boro. Tyto hovory vysílá rádio Dráták každé pondělí, vždy od 22.00 hodin (www.dratak.cz).

Patnácté hovory proběhly ve čtvrtek 12. ledna 2012 (vysílány 19. 1. 2012). Hostem byl olomoucký archeolog a historik Josef Bláha, vůdčí osobnost legendárního uskupení *Free Jazz Trio* (v klubu Boro vystoupili čtyři, podle slavné anekdoty: „Pozval jsem kvarteto, přišli čtyři, tak jsem je vyhodil.“). Téma těchto hovorů bylo: *„Existují dosud nějaká kulturní a duchovní specifika historické země, která se po tisíc let jmenovala Morava a která po roce 1989 zmizela z mapy Evropy? Jaký je dnes významový rozdíl mezi nacionalismem a vlastenectvím? A co nikdy nekončící téma o tom, co to je „underground“?“*

Úvodní teze:

Před lety jsem studoval „při zaměstnání“ obor „provoz hotelů a společného stravování“, který končil maturitou na jisté ekonomické škole. Při zkoušce z občanské nauky jsem byl jednoho večera posledním ze zkoušených. Poměrně mladá dvojitá doktorka s brutálně rudě namalovanými rty přede mnou týrala jiného číšníka otázkou: „Jaký dnes má rolník vztah k půdě?“ Nevěděl on ani já (mě se naštěstí neptala). Když se dostatečně napásla na rozpácích a nevědomosti studenta-číšníka, s širokým vítězoslavným úsměvem prohlásila: „No přece žádný!“ Čímž chtěla vyjádřit, že „vše patří všem“, v proletářsko-rolnickém nadšení při budování světlých zítřků. Bylo to někdy v roce 78 či 79, a myslím si, že tehdy ta teze nebyla ještě tak zřejmá, jako se stala zřejmou a evidentně platící v dnešním stavu jakéhosi quasikapitalismu (či jak ten systém vlastně nazvat), nemravného, nekoncepčního, anti-tradičního chaotismu a neukotvenosti v ničem jiném než v okamžitém konzumu. (jef)

Stanley: *Kdyby sis měl zahrát na nějakýho sociálního psychologa, jak by měli přistupovat lidi, který jsou z jinýho světa v tomhle smyslu (tzv. společnost), že světa, kterej má rád, kterej musí mít rád za každou cenu, ve kterým jde o to, vydělat na chleba, a zároveň i saturovat všechny potřeby tak, jak jsou nalajnovaný řečneme už od dob C. K. Rakouska?*

Magor: Takhle blbou otázkou bych od tebe nečekal, protože tím mi implikuješ, že já nejsem člověk rádu. Rád má člověk mít v sobě, a to, co tak zvaná společnost, jak ty jí říkáš, tedy reprezentuje – vůbec neznamená, že ona je ta, která má určovat, respektive stanovovat ten řád. Většina těch lidí jsou zrůdy, jak jsem to řekl v rozhovoru s Vládou Lábusem Drápalem do Rock and Popu, když jsem definitivně odepsal český národ. Když bratři Nedvědové naplnili Strahovskej stadion. Co chceš pro takovej národ dělat, pro mě jsou mín než hovna. A jestliže oni tvoří společnost, tak já s takovou společností nechci mít nic společnýho. S potěšením sleduju pokračující a eskalující marasmus současné politiky. Proto dneska do undergroundu přechází spousta dalších lidí. S přibývajícím marasmem současného politickýho chování našich představitelů lidi chápou, respektive začínají chápat, že jsme měli pravdu, že je nutný dělat něco mimo, říkáme tomu třeba alternativní nebo undergroundový, to je jedno. Obrovskej rozdíl je v tom, že před revolucí jsme museli počítat s tím, že nás zavrhou. Teď nás zatím zavřít nemůžou, a to je ideální naplnění toho, co chci: Aby se na nás vysrali, nechali nás na pokoji, stejně jako já seru na ně.

Všimni si, že velmi málokdy komentuju jakýkoli politický konání. Nechodím už ani volit, což je tragédie, ale já s tím sajrajtem nechci mít nic společnýho. Žiju pouze ve společenství lásky, spolu s lidmi, který jsou mi duchovně spřízněni. A co se děje voko, to, čemu ty říkáš společnost, to je mi tak u prdele, jako kaštaný na chlupech na prdeli. (Z rozhovoru s Stanleyho Červinky s Ivanem M. Jirousem, vedeného v letenské hospodě na Kovárně a publikovaného v Novém Prostoru v lednu 2001)

„Z hlediska společnosti byli na Kalvárii ukřižováni tři lotři.“ (Josef Šafařík, *Sedm listů Melinovi*)

Šestnácté hovory se uskutečnily ve čtvrtek 19. ledna 2012 (vysílány 23. 1. 2012). Hosty byli bubeník-perkusionista Jura Nedavaška, architekt-památkář Roman Čerbák a básník Patrik Kotrba. Kapela – Ležerně a vleže z Valašska.

Téma hovorů bylo: „Život ve městě – život na venkově – život?“

Úvodní teze:

Jak je možné, že úřady utajují informace, které jsou obligatorně veřejné? v čích rukou jsou tzv. rozvojové plány měst či venkova, či vůbec této země, komu slouží, kdo z nich profituje způsobem „my! – a po nás potopa“? poznámka subjektivní: onehdy jsem šel v noci na Zvonárku (UAN) po ulici Trnitá a měl jsem pocit, že jdu ulicí strašidelného, utopického Města mrtvých, vpravo „architektonicky vyšperkované“ výškové budovy bez duše a bez obyvatel, ohromný nápis upozorňující na „zubní implantáty“ a výhružně stručný, mlčící nápis „J&T banka“ zlopověstné firmy, známé z černé kroniky zpráv ČT. Třemi prostými slovy: mrtvo, nevlídno, beznadějno. (jef)

„... Město tak, jak tomu slovu rozumím, to není, ba ani předměstí, a tím méně vesnice. Mimo jiné proto, že to nemá ani ulice, ani náves. Jsou to nahodile rozhozené ohromné přízemní velkosklady, supermarkety a hypermarkety, prodejny aut i nábytku, benzinové pumpy, stravovny, ohromná parkoviště, osamělé vysoké domy ke kancelářskému pronajmutí, skládky všeho možného i jakési soubory vilek, které si jsou sice blízko, ale přesto beznadějně osamělé. A mezi tím vším – a to mi vadí nejvíc – jsou veliké kusy země, které nejsou ničím, to znamená ani loukou, ani polem, ani lesem, ani pralesem, ani smyslu plným lidským osídlením. ... Vzniká nový typ už dříve popsaného existenciálního úkazu: bezbřehá konzumní kolektivita rodí nový typ samoty. ... Víme, že se chováme sebevražedně, a přesto se tak chováme. Jak je to možné?“ ... (Václav Havel, *Nic není samozřejmé*, konference FORUM 2000, 10. října 2010)

Jeden redaktor *New York Times* se prý kdysi zeptal indiánského náčelníka Dva tesáky: „Je Vám přes 90 let, celou tu dobu pozorujete bělochy – jakých úspěchů dosáhli a jaké škody napáchali. Když to vše zvážíte, kde podle vás běloši udělali chybu?“

Indián se zamyslí a praví: „Když bílí muži přišli, Indiáni byli vládci země. Žádné daně, žádné dluhy. Bizonů hodně, bobrů hodně, voda čistá... Ženy udělaly všechny práce. Šaman léčil zadarmo. Indiáni-muži celý den lovili a chytali ryby. Večer si zazpívali, zatančili, zakouřili si a pak celou noc se milovali.“ Potom se náčelník trpce pousmál... „Bílý muž je dost hlupák, když si myslí, že takový systém se dát vylepšit...“ (Z elektronické pošty – jef)

Z mrtvých domů – fragmenty

... Zkrátka já mám sloní paměť, všechny texty z Labutích písní jsem uměl nazpaměť, jenomže, jak se říká, když ti otlučou hlavičku o schody, třeba žulový, tak ona ta paměť taky může selhat. Zkrátka cokoli jsem napsal, báseň hotovou, jsem poslal Gruntorádovi. Byly proto číslovány, to pak vyšlo, první vydání samizdatový, číslovány. A to nebyly čísla jako pořadí těch básní, ale čísla podle toho, abychom si s Jirkou ujasnili, zda on dostal třeba šestačtyřicítku. Já dostal mnohem míň, poněvadž taky ten kanál mohl selhat, čili ten člověk, co mi to nes, tak to sežral, nebo to rozmělnil, protože napsat básně, to bylo o život, a pak je ještě vynášet. Ale předávat to někdy vůbec nešlo. A zkrátka Gruntorád to vypliv takhle Daně Němcové při návštěvě do držky a, já nevím, dost brzo, tři neděle nebo šest neděl na to, já už si nepamatuju, Juliána, u návštěvy – když kolem nás seděli, kolem ní dva bachaři a kolem mě dva taky, takže jsme vlastně nemohli mluvit, ale my jsme se bavili tím, čemu říkám kód lásky – rozluštělnej je každej kód, kterej je založenej na nějaký racionální soustavě, když je dobrej šifrant, tak rozluští sebechytřejší kód, ale to, čemu já říkám kód lásky, kde jsou narážky na věci, který nemohl prožít nikdo než například já s Juliánou, ještě šestkrát transformovaný – zkrátka jsem u té návštěvy pochopil, když mi říkala, jak se jí ty básně líbily... – já říkám, cože? Já jsem se úplně posral, říkal jsem, já ho zabiju, Gruntoráda, protože on bez mýho vědomí prvních dvanáct kusů, který vybral z těch Labutích písní, poslal takto ven. Já toho hajzla zabiju, to je zrůda, říkal jsem si. To už jsem ale na něho nemoh, protože už byl na jiným oddělení. To on dobře věděl. No a pak to vyvez celý, s mým vědomím, protože on měl výstup půl roku přede mnou. Vyvez to celý, všech sto osmdesát tři básní. Pardon, sto osmdesát dva, protože tu poslední jsem dodělal venku. Měl jsem ji vymyšlenou a dodělal jsem ji venku. A dost jsem litoval toho – měl jsem napsanou strašnou spoustu úryvků a nápadů pro pohádky dětem a tak dále – a stál jsem nad záchodovou mísou, trhal jsem to, všechno jsem to splách, do hajzlu, protože jsem čekal filcuňk, jakej jsem měl vždycky, absolutní, kde by ti našli, i kdybys měl v zřítelnici oka třísku, kontaktní čočku, tak by ti ji našli. Zkrátka tento-



krát mě vůbec nefilcovali. Takže jsem to mohl všechno převízt. Ale to člověk nikdy neví.

Když se Jiřího Gruntoráda ptali, jak to provez, z Valdic, v roce 90 se ho na to ptali, Jirka jim řekl: „To vám neprozradím, protože ta technika nepochybně bude ještě použitelná.“ Z čehož vidíte, že i my jsme v devadesátém roce věděli, kam



to směřuje, kam to půjde. Intuitivně, ne že bychom to věděli detailně.

Ještě v době, když jsme s Jirkou Gruntorádem byli na jednom dvoře – tam byla hodina vycházek, právo na hodinovou vycházku na čerstvém vzduchu denně, to byl výdobytek osmašedesátého roku, kterej oni jaksi nechali, v tom vězeňském řádu, museli ho akceptovat, pěkně nám ho ovšem osladili, zkrátka půl hodiny jsme cvičili, chodili, pořadově atd., oblečení v létě v zimě do stejných kopřiváků, prostě velmi tenkej oděv, ale v létě jsme museli nosit takový saka, taky kopřiváčky, a teprve když bylo deset pod nulou, tak nebyla nutná vycházka. Ale bylo krásný léto, prostě půl hodiny jsme cvičili a půl hodiny jsme se procházeli. Což teoreticky mělo bejt, tak jak jsme vyšli z těch cel – Gruntorád dělал na jiným pracovišti než já, ale byli jsme na stejném baráku – že budeme chodit. Nesměl jsem např. chodit s G., protože on byl z jinýho pracoviště, ale v tom zmatku, než jsme vyšli ven, jsme se všichni prohodili tak, že pak jsme chodili spolu. Když skončila rozcvička, tak taky.

Připomínám základní heslo: Kriminál spočívá v tom, že bachaři předstírají, že ho řídí, a my muklové předstíráme, že jim to žerem. Osvětim, Buchenwald, Treblinka by nemohly existovat, kdyby neměly kápa, který to za ně dělali, toto zkrátka víme.

Jo, ještě poznámku k tomu cvičení, jednou bylo takovejch 40 nad nulou, my byli v těch sakách, normální bachař, když tam byl, tak byl jenom v košili, taková ta rozcvička, cvičení, takový potom ty kreténský dřepy, rozpažování a vzpažování,



spartakiáda taková, a ovšem npor. Staněk, jméno si pamatuju, nepochybně dneska podniká nebo něco takovýho, a ten po půl hodině, to už jsme si říkali, že to odkroutíme, a pak se prohodíme v tý dvojici – každej potřeboval mluvit

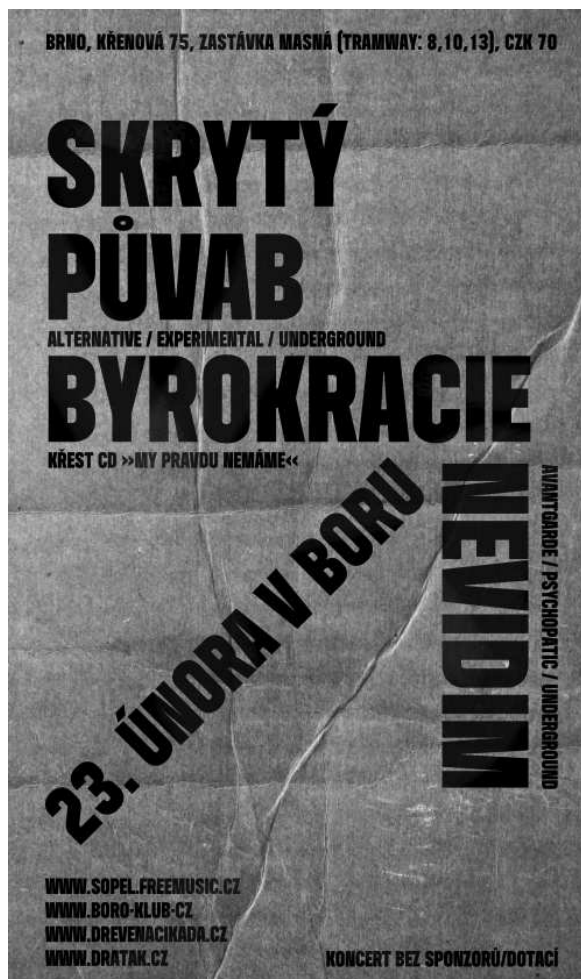


s někým, tam byli lidi z jinýho oddělení, kde jsme si pašovali různý věci – zkrátka npor. Staněk řekl: „Eště nikdo neomdlívá?“ my jsme cvičili v těch sakách, jo, – „tak ještě aspoň pět minut!“ No, tu radost jsme mu neudělali, nikdo neodmdlel, takže pak byla ta procházka. – A teď jsem si vzpomněl krásně právě na jednu báseň, která nakonec je zařazená do Labutích písní – takhle, já jsem Jirkovi Gruntorádovi absolutně věřil, protože jsem ho znal už v civilu, jo, tam nesmíš věřit nikomu, pak ještě byl člověk, kterému jsem věřil, Jirka Javorský, nevlastní syn toho tenisty Javorskýho, a – s ním jsem pak měl kolchoz – Honza Staněk, lupič a karbaník z Žižkova, skrz kterýho jsme měli kanál, valchař, víš, co je valchař... Abych se ještě dostal konečně k té básni. Prostě jsem složil báseň, kterou jsem si nebyl absolutně jistej, a – napřed vám ji řeknu, tam je mixáž z Daphne du Maurier, kterou miluju, a z čínskýho básníka, myslím, že to je Tu Fu nebo Li Po, spíš Tu Fu. Je to o tom, jak holka, šlechtična, čeká na svýho kluka, kterej je pryč, nebo nějak nemůže, páč ho nějak zdrželi:

„Když čekala jsem... (překlad Bohumil Mathesius) Když čekala jsem na mramorech schodů, / závoj jíní pad v podzimní noci / vlhkem zvlh mi šat i šla jsem domů. / Jasně zacinklo tvé křišťálové portiéry sklo. / A omšelý jak cípek zrcadla / nad stromy stála luna vychladlá.“ To je buď Li Po nebo Tu Fu... vono to není v té básni, já nejsem básník, ale poněvadž miluju poezii a přečet jsem tuncy básni a znám jich tuncy nazpaměť, tak nakonec ty finty odkoukáš. Pánové, podle mě básník je ten, kdo mění – to velmi neobratně říkám – mění přístup k světu. Lépe se mně to řekne jako kunsthistoriku: Z českých malířů vážíme si nesmírně – a tohle vím od Mirka Lamače, nebožtíka – vážíme si nesmírně třeba Kubišty, Zrzavýho, Medka... nebo Váchala, můžu vyjmenovat třicet, ale jediní tři, kteří stanovili jiné vidění světa, jsou tito tři – to tenkrát říkal Mirek Lamač, já s tím souhlasím absolutně: František Kupka, Josef Šíma a Jan Zrzavý. Ti stanovili nový dimenze vidění světa. Nic proti Váchalovi nebo tak, ale to prostě nejsou lidi, který posouvají... aby to lidma hejblo. Z jiných krajů – dejme tomu – van Gogh, Cézanne, nebo zvláště Picasso, i když ho nemám rád, zkrátka, jsem složil tuhle básničku. A jak jsme chodili na tom dvoře, tak jsem ji říkal Gruntorádovi, a teďka ji zarecituju:

„Na chvíli jednorožec zdržel se u studánky...“ (doplnit)...

*z nabrubo přepsaných zápisů, zaznamenaných na diktafon, 2002
tři fotografie © Antonína Bartoše, čtvrtá, s klíči, od Josefa Maňáka*



Kultura pro leden a únor 2012

STŘEDA 25. LEDNA, BRNO, KLUB BORO TRIPTYCH

Triptych je trojice uměleckých projektů tří chlapů z Portugalska, kteří jedou společné evropské turné. Jsou to Gustavo Costa, Henrique Fernandes a Joao Filipe.

MOST PEOPLE HAVE BEEN TRAINED TO BE BORED

jednohlavý projekt Gustava Costy, který kombinuje syrovou podstatu zvuku s manipulací pomocí elektronických udělátek.

TWO WHITE MONSTERS AROUND A ROUND TABLE

dvouhlavý projekt Henrique Fernandese (doublebass) a Joao Filipeho (bicí), kteří svoji kapelu popisují jako kombinaci free jazzu a krautrocku.

RADIAL CHAO OPERA

do trojky se přidává Gustavo a spolu všichni tři kombinují improvizaci, perkusní dáblování, dýmení a hlavně hru na podomáčku vyrobené nástroje.

ČTVRTEK 26. LEDNA, BRNO, KLUB BORO UŠÍ A VÍTR

Vernisage v režii Martina Jabůrka, Norbert Holub – Osobní tiskopisy, uvedení novin potulné akademie "Uši a Vítr" č. 2/2012, autorské čtení, „HRÁCH NA ZEĎ“ – noční nevyvážené hovory J. E. F. s hosty a publikem – pro rádio Dráťák, Josef Klíč – Lacrimosa Dies Illa
PO PRACOVNÍ DOBĚ alternative-big-beat (Znojmo)

PÁTEK 27. LEDNA, BRNO, KLUB BORO

ZROZENINY UNDERGROUND NAKLADATELSTVÍ PRAVĚK

Jsme nové DIY nakladatelství, které se snaží vnést trochu čerstvé punkové krve do dnešní kultury a rozčeřit tak stojaté vody komerční žumpy, která nás dennodenně obklopuje. Chceme dostat do vašich rukou díla, která by nikdy nikde nemohla vyjít, ať už z „etických“ nebo „ekonomických“ důvodů. Rádi bychom co nejvíc zúžili prostor mezi spisovatelem a čtenářem a dostali tak skutečně necenzurovanou podobu kultury, která bude obrazem všech stran společnosti, ve které žijeme.

BARBAR PUNK, písničkáře Laega Mortemira, křest sbírky Nuly, recitace básní od Lúmnenn, malý vegetariánský raut, proslov o projektu a samozřejmě první možnost zakoupit naše publikace za vskutku lidové ceny.

STŘEDA 15. ÚNORA, BRNO, KLUB BORO ALRIGHT THE CAPTAIN, CHEAP JAZZ

ČTVRTEK 23. ÚNORA, BRNO, KLUB BORO KONCERT UNDERGROUNDŮVÝCH KAPEL SKRYTÝ PŮVAB BYROKRACIE

Alternative-experimental-underground (Praha)

Křest CD »My pravdu nemáme«

NEVIDIM psychopatic-underground (Pelhřimov/Praha)

SOBOTA 25. ÚNORA, BRNO, PUTYKA MANDRAGORA

»ZAVŘELI MĚ DNES DO NÁKÝHO KOTCE«

VEČER VĚNOVANÝ PAVLU AMBROŽOVI – HOMÉROVI (1964-2011)

Uvedení knihy jeho posledních veršů *Homér / Zpověď* (Vetus Via 2012)

DĚTI KAPITÁNA MORGANA

LUBOŠ VLACH

JOSEF KLÍČ & LUCIE RÁČKOVÁ

ČOČKA

JÁ JSEM POZNAL



Tiráž

Uši a Vítr č. 2, únor 2012 • noviny Potulné akademie • ročník VII • vydává Proximus, o. s., s pomocí Boží a přátel společnosti Christiania • vychází poslední čtvrtek v měsíci • adresa redakce: Vetus Via, Poštovská 4h, 602 00 Brno, telefon 723 025 974 • za redakci odpovídá Jaroslav Erik Frič • fotografickou a anonční část novin připravuje Fido • v evidenci periodického tisku pod č. MK ČR E 19773 z 18. 10. 2010 • cena 20,- Kč •